

Ocena uszkodzeń łap u kur niosek przy uboju

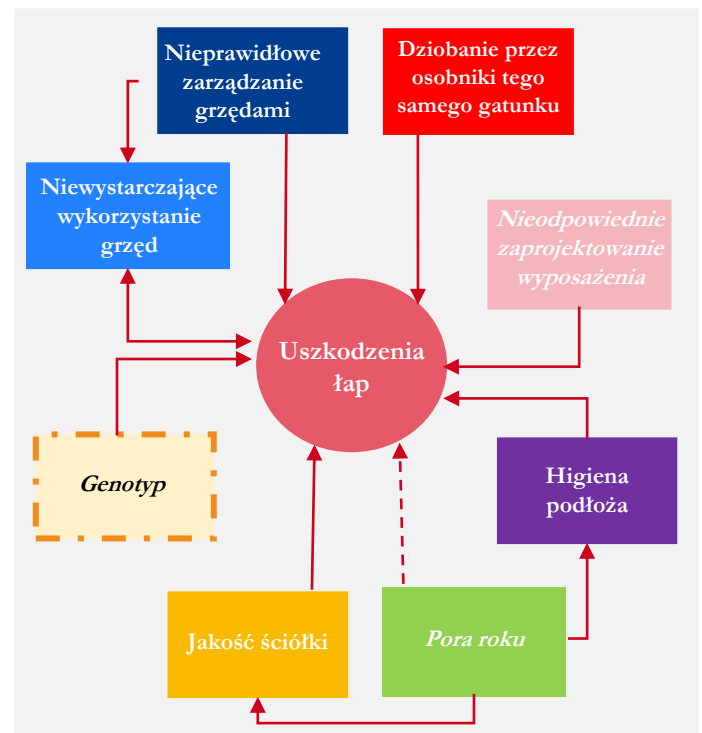
© Pixabay

Czym są uszkodzenia łap i o czym one świadczą?

Uszkodzenia łap obejmują kontaktowe zapalenie skóry FPD (z ang. Foot Pad Dermatitis), hiperkeratozę, kurzajkę (spuchniętą łapę z uszkodzeniem poduszki – Rys. 1) oraz uszkodzenia palców. W fermach kur niosek łapy ptaków są narażone na przedłużony kontakt z podłożem, ściółką, wyposażeniem fermy takim jak druty, czy też nieprawidłowo zaprojektowane grzędki oraz wzajemne dziobanie. Te uszkodzenia łap mogą powodować dyskomfort i/lub ból u zwierząt oraz prowadzić do śmiertelności. Uszkodzenia łap mogą być powiązane z kilkoma czynnikami (Rys. 2). Zgodnie z badaniami naukowymi, uszkodzenia łap występują częściej w systemach z wolnym wybiegiem niż w klatkach (kurzajka i FPD; Dikmen et al., 2016), lub są częstsze w systemach wolierowych w porównaniu z innymi systemami chowu (FPD; Grafl et al., 2017), lub są mniej obserwowane, gdy kury nioski mają dostęp do ściółki (FPD, Rojs et al., 2020), lub są częstsze w systemach wewnętrznych niż w systemach z wolnym wybiegiem (FPD Grafl et al., 2017) lub ekologicznych (FPD; Riber i Hinrichsen, 2016). Jednakże w innym badaniu nie stwierdzono różnicy między systemami chowu (FPD, Wang et al., 2020). Niemniej jednak, większa liczba uszkodzeń mogła być obserwowana podczas zimowego sezonu związanego ze stanem ściółki i gleby (Grafl et al., 2017). W związku z tym, system chowu wydaje się odgrywać niewystarczająco znaną rolę w występowaniu uszkodzeń łap, ponieważ cechy każdej fermy (jakość ściółki, słabo zaprojektowane wyposażenie...) mogą mieć większy wpływ niż sam system chowu. Na przykład, uszkodzenia palców mogą być spowodowane dziobaniem, ale także słabo zaprojektowanym wyposażeniem (ostre krawędzie, zagłębienia w podłożu ect...). W odniesieniu do genotypu, nie ma konsensusu, czy może (Sözcü et al., 2021) czy nie (Grafl et al., 2017) odgrywać rolę w częstoci i nasileniu uszkodzeń.

Rys. 1. Przykład kurzajki. (©IRTA)

Rys.2. Czynniki wpływające na uszkodzenia łap u kur niosek
Kropkowana strzałka oznacza wpływ pośredni. Kropkowany prostokąt oznacza efekt niepewny.

Wymagania prawne

DYREKTYWA RADY 1999/74/WE stanowiąca minimalne normy ochrony kur niosek:

- “odpowiednie grzędki, bez ostrych krawędzi i zapewniające co najmniej 15 cm na kurę.” (Rozdział I, Artykuł 4, punkt 1d)
- “Podłogi tych urządzeń muszą być zbudowane w taki sposób, aby odpowiednio wspierały każdy ze skierowanych do przodu pazurów każdej łapy.” (Rozdział I, Artykuł 4, punkt 2)
- “klatki muszą być wyposażone w odpowiednie przyrządy do skracania pazurów.” (Rozdział 3, Artykuł 6, punkt 5)

Ocena uszkodzeń łap u kur niosek przy uboju

Metoda

Protokoły do oceny uszkodzeń łap u kur na fermie mogą być również wykorzystywane do oceny łap po uboju, aby ocenić dobrostan kur niosek na fermie oraz jakość warunków ich chowu. Poniższa metoda punktacji umożliwia ocenę uszkodzeń, takich jak FPD i kurzajka. Ta metoda została oparta na rozwiązaniach zaproponowanych przez Grafl et al. (2017) oraz Welfare Quality (2019). Niemniej jednak, nie została jeszcze zweryfikowana w warunkach rzeźni, ponieważ obecnie głównie stosuje się ją w obserwacjach na żywych zwierzętach na fermie.

Oceniane są obie łapy 100 kur niosek losowo wybranych na linii uboju (po usunięciu piór i przed odcięciem lapek od tuszki):

Punktacja 0: Brak uszkodzenia, łapy nietknięte, brak lub minimalne nadmierowe rogowacenie naskórka, brak kurzajki.

Punktacja 1: Umiarkowane uszkodzenia łap, nadmierowe rogowacenie naskórka, bez lub umiarkowane obrzęki.

Punktacja 2: Ciężkie uszkodzenia, martwica i/lub kurzajka (spuchnięta łapa widoczna od góry).

©Grafl et al. 2017

©Welfare Quality 2019

Na tej samej łapie uszkodzone i brakujące palce można ocenić w następujący sposób:

Punktacja 0: Brak lub minimalne dowody na uszkodzony palec

Punktacja 1: Widocznie uszkodzony palec

Punktacja 2: Brakujący palec

©Sabine Gebhardt

Wynik 0

Wynik 1

Wynik 2

Mimo że wysoka występowalność uszkodzeń łap wskazuje na problemy z dobrostanem, które mogą być związane z kilkoma czynnikami (patrz Rys. 2), brak uszkodzeń nie zawsze jest dowodem na wysoki poziom dobrostanu. Ten wskaźnik nie jest samowystarczalny i w przypadku wysokiej występowalności uszkodzeń wymagana jest głębsza ocena dobrostanu.

Referencje

- Grafl, B., Polster, S., Sulejmanovic, T., Pürner, B., Guggenberger, B. & Hess, M. 2017. Assessment of health and welfare of Austrian laying hens at slaughter demonstrates influence of husbandry system and season. *British Poultry Science*, 58, 209-215.
- Riber, A. B. & Hinrichsen, L. K. 2016. Keel-bone damage and foot injuries in commercial laying hens in Denmark. *Animal Welfare*, 25, 179-184.
- Rojs, O. Z., Dovč, A., Hristov, H., Červek, M., Slavec, B., Krapež, U., Žlabravec, Z., Račnik, J. & Zupan, M. 2020. Welfare Assessment of Commercial Layers in Slovenia. *Slovenian Veterinary Research*, 57.
- Sozcu, A., Ipek, A., Oguz, Z., Gunnarsson, S. & Riber, A. B. 2021. Comparison of Behavioral Time Budget and Welfare Indicators in Two Local Laying Hen Genotypes (Atak-S and Atabey) in a Free-Range System. *Animals (Basel)*, 12.
- Wang, C., Pors, S. E., Christensen, J. P., Bojesen, A. M. & Thøfner, I. 2020. Comparison and assessment of necropsy lesions in end-of-lay laying hens from different housing systems in Denmark. *Poultry Science*, 99, 119-128.
- Welfare Quality® 2019. Welfare Quality assessment protocol for laying hens Version 2.0. Welfare Quality Network.
- Yilmaz Dikmen, B., Ipek, A., Sahan, U., Petek, M. & Sozcu, A. 2016. Egg production and welfare of laying hens kept in different housing systems (conventional, enriched cage, and free range). *Poult Sci*, 95, 1564-1572.

©Grafl et al. 2017

©Welfare Quality 2019

©Grafl et al. 2017

Designated by
the EU CommissionAARHUS
UNIVERSITY

EURCAW Poultry SFA

European Union Reference Centre
for Animal Welfare Poultry SFA

W razie jakichkolwiek pytań lub
sugestii prosimy o kontakt pod
adresem info@eurcaw-poultry-
sfa.eu